

Mødet den 2. Juli 1940.

Fraværende: K. Mousten og E. Rolander.

1. (J. Nr. 373—1940). Indenrigsministeriets Godkendelse af **Købekontrakt** med Forstassistent Bang angaaende Hestehavegaard.
Toges til Efterretning.
2. (J. Nr. 1022—1939). Indenrigsministeriets Stadfæstelse af ændret Udkast til Vedtægt for Opkrævning af **Dækningsafgift** i Hasle-Skejby-Lisbjerg Kommune.
Toges til Efterretning.
3. (J. Nr. 314—1940). Indenrigsministeriets Godkendelse af **Køb af Parceller** i Viby, tilhørende Aarhus Gymnastikforening.
Toges til Efterretning.
4. (J. Nr. 191²—1940). Meddelelse fra Indenrigsministeriet om, at der er bevilget Tømrer P. Sørensen et **Statslaan** paa 3700 Kr. i Ejendommen Matr. Nr. 69 ct af Markj.
Toges til Efterretning.
5. (J. Nr. 271—1940). Undervisningsministeriets Godkendelse af Oprettelse af **6 nye Lærer- og 5 nye Lærerindeembeder** ved Aarhus kommunale Skolevæsen.
Toges til Efterretning.

6. (J. Nr. 185—1940). Meddelelse fra Aarhus Amts Sogneraadforening om Valg til Bestyrelsen for **Arbejdsanvisningskontoret**.

Der forelaa Meddelelse om, at Foreningen har udpeget Sogneraadformand Jens Jensen, Allinggaard, til Suppleant for Vald. Jensen i Stedet for N. P. Svendgaard, Astrup.

Toges til Efterretning.

7. (J. Nr. 185—1940). Meddelelse fra Arbejdsmændenes Arbejdsløshedskasse om Valg til Bestyrelsen for **Arbejdsanvisningskontoret**.

Der forelaa Meddelelse om, at Ferd. Frederiksen, Tilst, er valgt til Bestyrelsen og R. Jørgensen, Virklund, til Suppleant.

Toges til Efterretning.

8. (J. Nr. 319—1940). Andragende fra **Rundskuekomitéen** om Tilladelse til at anbringe en Forlystelsespark paa Aaboulevarden den 5. 6. og 7. Juli samt opstille en Tombola paa Sct. Clemens Bro.

Fra Brolægningsudvalget forelaa følgende Indstilling:

»Udvalget kan anbefale, at Rundskuekomitéen faar Tilladelse til Opstilling af Forlystelsespark paa Aaboulevarden mellem Sct. Clemens Bro og Mindebrogade samt til Opstilling af en Tombola paa det ønskede Sted paa Sct. Clemens Bro.

Der maa ikke ved Opstilling af Forlystelsesparken nedrammes Spiger og Jernpæle i Asfalten.

Renholdelsen af Gaden foretages af Rundskuekomitéen, saa længe Rundskuet varer.«

Hans Madsen gjorde opmærksom paa, at et enkelt Medlem ikke kunde stemme for, at der opstilles Tombola paa Clemensbro; men det

var nu lykkedes at ordne det saaledes, at der ikke bliver noget paa Broen.

Vedtaget ved Cirkulation.

9. (J. Nr. 464—1940). Indstilling fra Udvalget for Byens Udvidelse og Bebyggelse om **Installation af W. C.** i Kommunens Ejendomme Klostergade 7, Mejlgade 17 og Grønnegade 30 B.

Udvalget indstiller, at Udgiften, ialt 2150 Kr., opføres paa det kommende Aars Budget.

Indstillingen vedtoges.

10. (J. Nr. 465—1940). Indstilling fra Udvalget for Byens Udvidelse og Bebyggelse om midlertidig **Regulering af Grunden Vestergade 23** efter Nedbrydning af de derpaa værende Bygninger.

Fra Stadsgartneren forelaa følgende Erklæring:

»I Henhold til Samtale med Stadsarkitekten om en midlertidig Ordning af Arealet Vestergade 23 efter Nedbrydningen af de derværende Bygninger foreslaas, at den paa Arealet værende overflødige Jord bortkøres, og at Arealet derefter gruses.

Pladsen vil være velegnet til Ophold for Kvarterets Børn, men for at undgaa, at disse tumler lige ud i Færdselen, bør Arealet indhegnes med et lavt Hegn, der forsynes med 2 Laager.

Udgiften vil andrage ialt 1210 Kr.«

Udvalget indstiller Forslaget til Byraadets Vedtagelse saaledes, at Udgiften opføres paa det kommende Aars Budget.

J. P. N. Siig fandt det rigtigt, at Pladsen blev gjort i Stand, men det havde været rigtigere, at man ogsaa havde nedrevet Bagbygningen, saa havde man faaet en stor Byggeplads til en hel Karré. Vestergade havde tabt en hel Del,

efter at Aaboulevarden var kommet, og tillige var mange Huse revet ned, hvorfor de Forretningsdrivende havde vanskeligt ved at klare sig. Det var en egen Sag at bryde et stort Hus ned og lave en Legeplads paa Grunden; derfor burde der her rejses en Beboelsesbygning. Forøvrigt trængte ogsaa Brolægningen i Gadens vestlige Del til at istandsættes.

Borgmesteren oplyste, at naar den bageste Del af Bygningerne ikke var revet ned, var Grunden den, at de for Øjeblikket anvendes til andre Formaal; men hvis der kom en Køber til Ejendommen, kunde disse Dele ogsaa drages ind i Grunden.

Thomas Christensen erindrede om, at der i sin Tid var Tale om en aaben Plads her og ikke en Bygning. Men det Spørgsmaal skulde ikke afgøres i Dag, og der kunde maaske til den Tid komme andre Forslag om Pladsens Anvendelse. Forøvrigt var der ingen Beboelser gaaet tabt ved Nedbrydningen, idet det var en gammel Kasse uden Beboere.

J. P. N. Siig havde ikke sagt, at der var mange Beboere her, men at der var Plads til en stor Ejendom med mange Beboere.

Borgmesteren bemærkede, at hvis der en skøn Dag kom en eller anden, som havde Interesse af Grunden, kunde Byraadet tage Stilling til dens Anvendelse.

Indstillingen vedtoges.

11. (J. Nr. 171^b—1940). Indstilling fra Budgetudvalget om, at lav Fløj i det **ny Raadhus** kun udføres med 3 Etager.

Fra Raadhusarkitekterne forelaa følgende Forslag:

»Under Henvisning til Aftale med Borgmesteren tillader vi os at fremsætte Forslag til forskellige Ændringer ved Fordelingen af Kontorerne i Raadhuset.

Ved den Flytning, man foretog med Kassekontoret (Kæmneren), blev det muligt at lægge Bogholderiet tilfredsstillende i Forbindelse med dette, og samtidig skabtes Mulighed for at anbringe Revisorens Kontorer paa Kæmnerkontorets tidligere Plads, saaledes at Kassekontor, Bogholderi, Revision, Økonomidirektør og Byrådskontorerne med Byraadssal og Udvalgs-værelser ligger i samme Etage.

Man har herved disponibel i høj Fløj en hel Etage (3. Etage), og det foreslaas herefter, at man foreløbig kun udfører lav Fløj med 3 Etager og placerer Kontorerne her (Stadsgartnerens Kontorer) i den disponible Etage. Ved denne Fremgangsmaade vil det være muligt at nedsætte Overslaget af $1\frac{1}{2}$ 1940 med 40—50000 Kr.

Paa medfølgende Planer er vist Forslag til Anbringelse af Stadsgartnerens Kontorer paa 3. Etage samt Forslag til Placering af Revisorens Kontorer paa 2. Etage.

Idet vi anmoder om Udvalgets Godkendelse, skal vi anføre, at Forslaget af æstetiske Hensyn vil være fuldt forsvarligt; endvidere maa vi bemærke, at Forslaget ikke forinden har været forelagt Stadsgartneren og Revisoren, men at den af disse Kontorer ønskede Plads efter vor Formening er til Stede, ligesom den ændrede Beliggenhed i Bygningen maa anses for at være mere hensigtsmæssig i Relation til de øvrige Afdelinger.

Som det fremgaar af Tegningerne, vil der

herefter endnu være disponibel i samme Etage den Side, der vender mod Parkallé, samt et Boxrum med Forrum, som har været foreslaaet midlertidigt udlejet til Havnevæsenet.»

Budgetudvalget indstiller Forslaget til Byraadets Vedtagelse.

Indstillingen vedtoges.

12. (J. Nr. 172²—1940). Andragende fra Aarhus **Universitet** om Udbetaling af Tilskud.

Af det paa Konto 25 opførte Beløb bevilgedes 15000 Kr. til det økonomiske Fakultet og 20000 Kr. til almindelige Formaal.

13. (J. Nr. 452—1940). Andragende fra »Landsforeningen for **Hjemstavnskultur**« om Tilskud samt Henstilling om, at Kommunen indmelder sig i Foreningen.

Budgetudvalget foreslaar at udbetale det paa Konto 25 opførte Beløb paa 500 Kr., men indstiller, at Spørgsmaalet om Kommunens Indtræden i Foreningen stilles i Bero indtil videre.

Indstillingen vedtoges.

14. (J. Nr. 424—1940). Andragende fra Billedskærernes Fagforening om Anbefaling af, at der som Beskæftigelsesarbejde med Tilskud fra Socialministeriet udføres Udsmykning af Vandrehjemmet i Riis Skov med **Billedskærerarbejde** samt om Tilskud hertil fra Kommunen paa ca. 2700 Kr.

Budgetudvalget anbefaler Andragendet, saaledes at Kommunen yder det ansøgte Tilskud paa ca. 2700 Kr.

Borgmesteren oplyste, at Herberget for Tiden anvendtes til andre Formaal, og det var Meningen, at Arbejderne skal opbevares, til Hjemmet atter kan komme i Brug. Det drejede sig om 10 Arbejdere, som kunde faa Arbejde i ca. 20 Uger. Arbejdet vilde koste ca. 10000 Kr., men

det meste betales af Socialministeriet, og samtidig kunde Socialkontoret aflastes.

I. C. Sørensen kunde tiltræde Forslaget, men henstillede, at Arbejdet bliver udbudt mellem Byens Mestre ligesom andre Arbejder.

Stecher Christensen antog ikke, det var Meningen, at der skulde være nogen Mesterfortjeneste her.

J. R. Fanger bemærkede, at de Arbejder, man hidtil havde faaet Tilskud til, var udbudt i Licitation. Der forelaa heller ikke noget om, hvem der skal have de 10000 Kr.

Stecher Christensen svarede, at det var Billedskærernes Fagforening, der søgte om at faa lavet et Kursus eller Arbejde for langvarigt Arbejdsløse, og de skulde have den normale Løn ligesom ved andre saadanne Foranstaltninger. Der skulde ogsaa betales for et vist Tilsyn med Arbejdet.

I. C. Sørensen fandt det saa naturligt at tage en sagkyndig Mester dertil. Arbejdet ved Væddeløbsbanen var f. Eks. blevet udbudt i Licitation, og Entreprenøren havde saa Pligt til at beskæftige langvarigt Arbejdsløse.

Borgmesteren henviste til, at der var en Plan over Arbejdet, som var udført af Arkitekt Bornø, og det var da rimeligt at vælge ham som Tilsynsførende.

Hans Madsen forstod ikke de Konservatives Betænkeligheder, særlig da man altid fra den Side raabte op om Initiativ, og her var det Fagforeningen, som havde taget Initiativet til dette Arbejde. Der havde været forhandlet et helt Aar om saadanne Arbejder med Beskæftigelsescentralen i København, og her var nu et Arbejde, hvortil der eventuelt kunde faas Tilskud.

Der var ingen Grund til at blande Mestrene ind i det; de kunde jo selv tage Initiativet til saadanne Arbejder, der maaske kunde komme ind under Loven.

Thomas Christensen forstod det saaledes, at der var Tale om nogle Arbejdsløse, som trængte til Beskæftigelse, og det var ikke noget Kursus, men udlærte Folk, der skulde have deres normale Løn for Arbejdet. Det kunde sammenlignes med, at Kommunen for en Tid siden købte et Værk af en Billedhugger for at støtte ham og samtidig fik gjort noget for Byens Forskønnelse. Arbejdet var faktisk en Fordel for Kommunen, idet denne slipper med at betale $\frac{1}{4}$ af Beløbet og samtidig sparer sin Understøttelse.

J. P. N. Siig mente ikke, det kunde kaldes et Kursus, men at Arbejderne skulde have den Løn, som deres Fag hjemlede. Men naar der hidtil havde været Tale om Arbejder for langvarigt Arbejdsløse, var de altid blevet udbudt i Licitation.

E. Winterberg pegede paa, at ved saadanne Arbejder skulde Socialministeriet nok sørge for, at der blev Kontrol og sagkyndig Ledelse. Naar de store Jordarbejder var udbudt, var det selvfølgelig nødvendigt, da Arbejderne ikke raadede over Maskiner o. lign., men her skulde der ikke andet til end almindeligt Værktøj, som enhver Svend havde, saa der var ikke Grund til at paaklistre en Mesteravance som ved andre Nødhjælpsarbejder.

Stecher Christensen gjorde opmærksom paa, at her var Tale om et Arbejde, der absolut ikke vilde blive udført, hvis det ikke kunde ske paa den foreslaede Maade, og der gik ikke en Smule Arbejde fra Billedskæermestrene, men

det kunde tværtimod give forøget Interesse for Billedskærerfaget og derved gavne Mestrene. Der var afsat Penge til en tilsynsførende Arkitekt og en Tegner, og der skulde samarbejdes med Stadsarkitektens Kontor, saa der var Garanti nok for, at Arbejdet blev forsvarligt udført.

Børgmesteren antog, at der nu var bragt nogenlunde Klarhed over Forholdet.

Indstillingen vedtoges.

15. (J. Nr. 423—1940). Andragende fra Sporvejsudvalget om Bemyndigelse til at lade installere indtil 13 **Generatoranlæg i Trambusser.**

Udgiften vil andrage ca. 50000 Kr., der foreslaas taget af Sporvejenes Konto.

Anbefalet af Budgetudvalget.

Børgmesteren meddelte, at der var Ud-sigt til yderligere Benzinnedskæring i Løbet af et Par Maaneder, hvorfor det blev nødvendigt med anden Drivkraft. Udvalget undersøgte i Øjeblikket, hvor man kunde faa det mest kontrollerede Arbejde, saa man kunde være sikker paa, at Anlægene kan bruges. Der blev sagt, at disse Anlæg egnede sig bedst til lange Ture i Stedet for Kørsel med mange Holdsteder; men det vilde altsaa blive nøje undersøgt, om man kunde faa noget, der svarer til Formaalet.

I. C. Sørensen kunde paa Gruppens Vegne anbefale Forslaget, som sikkert var meget paa-krævet. Taleren fandt ogsaa, at før man begyndte paa Arbejdet, burde man have visse Garantier for Brugeligheden, f. Eks. om der kan startes og køres op ad Bakker.

J. R. Fanger bemærkede, at naar man fik disse Anlæg, kunde man muligvis udvide Kørselen, ikke med flere Ruter, men med flere Ture, saa der ikke blev saa lang Ventetid.

E. Winterberg henstillede til Udvalget at søge at faa Arbejdet lavet i Aarhus, da Bilindustriens Folk her var meget haardt ramt af Arbejdsløshed.

Borgmesteren svarede, at for saa vidt der var Firmaer i Aarhus, som beskæftigede sig med dette Arbejde, vilde man tage Hensyn dertil. Men man maatte først og fremmest sikre sig en Generator, der egner sig til denne Kørsel.

Indstillingen vedtoges.

16. (J. Nr. 430—1940). Andragende fra **Aarhus Restauratørforening** om Tilbagebetaling af erlagt Afgift for Tilladelse til at holde aabent fra Kl. 24—Kl. 1 Nat i Tiden fra $12\frac{1}{2}$ til $1\frac{1}{4}$ d. A.

Fra Budgetudvalget forelaa følgende Indstilling:

»Idet bemærkes, at følgende Restaurationer har Tilladelse til at holde aabent fra Kl. 24—Kl. 1 Nat: Hotel Royal, Regina, Vennelyst, Casino, Teatercaféen, Nørrelyst, Valencia, Koncertpalæet, Aarhushallen og Varna, og at der ikke er oppebaaret Afgift for Tiden fra 1. April d. A., skal man efter Omstændighederne indstille, at Andragendet imødekommes, saaledes at Nedsættelsen kommer samtlige Restaurationer tilgode, der har den omhandlede Bevilgning, uanset om de er Medlemmer af »Aarhus Restauratørforening af $\frac{2}{9}$ 1905« eller ikke.«

Borgmesteren anbefalede Indstillingen, som drejede sig om Tilbagebetaling af ca. 134 Kr.

Indstillingen vedtoges.

17. **Efterbevilling** af Overskridelser i Regnskabet for:
a. (J. Nr. 3²—1940). Skolevæsenet.
b. (J. Nr. 3³—1940). Børnebibliotekerne.

2. Behandling.

Efterbevilling meddeltes.

18. (J. Nr. 455—1940). Indstilling fra Aarhus Sundhedskommission om Ændring af **Sundhedsvedtægten**.

Følgende Forslag forelaa:

»Idet man hoslagt fremsender Erklæring af 22. d. M. fra Stadsdyrlæge Koch vedrørende de paa Grund af Benzinrestriktionerne voksende Vanskeligheder med at gennemføre Mælkekontrollen i sit hidtidige Omfang, skal man — for saa vidt muligt at kunne imødegaa den heraf flydende Fare for Konsumenternes Sundhedstilstand — tillade sig at foreslaa, at der gives Sundhedskommissionen Hjemmel til, saafremt Forholdene maatte tale herfor, at paabyde, at Mælk og Fløde kun maa forhandles i varmebehandlet Tilstand.

Kommissionen tillader sig derfor at indstille, at der foretages følgende Tilføjelse til det af Indenrigsministeriet under 11. December 1934 stadfæstede Tillæg til Sundhedsvedtægten:

Som § 1 a eller som 2. Stykke i § 29 ind sættes følgende Bestemmelse:

»Kan Mælkekontrollen af særlige Grunde ikke gennemføres i det forudsatte Omfang, eller indtræder der iøvrigt Forhold, som bevirker, at Salg af Mælk og Fløde i raa Tilstand efter Sundhedskommissionens Skøn maa anses for mindre betryggende, kan Sundhedskommissionen midlertidigt paabyde, at Mælk og Fløde kun maa forhandles i varmebehandlet Tilstand. Varmebehandlingen skal være Pasteurisering eller anden af Indenrigsministeriet godkendt Varmebehandlingsmetode.«

Stecher Christensen spurgte, om det betød, at Mælken saa bliver dyrere.

Borgmesteren kunde intet sige derom.

Hans Madsen bemærkede, at Sundhedskommissionen fastsætter ikke Mælkepriserne.

Stecher Christensen ønskede tilføjet, at det er en Forudsætning, at det ikke er en fordyrende Foranstaltning.

Borgmesteren mente, man kunde svare, at for saa vidt det vil betyde en Fordyrelse af Mælken, beder man om at faa Sagen tilstillet paany.

Indstillingen tiltraadtes med den af Borgmesteren foreslaaede Tilføjelse.

19. (J. Nr. 421—1940). Sundhedskommissionens Svar paa Byraadets Henvendelse angaaende **Forhandling af Mælk**.

Følgende Skrivelse forelaa:

»I Anledning af Byraadets Skrivelse af 21. d. M. vedrørende Iværksættelse af forskellige Forholdsregler med det Formaal at nedbringe Mælkeprisen skal man henlede Opmærksomheden paa, at Salg af Mælk fra fast Udsalgssted efter de gældende Bestemmelser — § 26 i det af Indenrigsministeriet under 11. December 1934 stadfæstede Tillæg til Sundhedsvedtægten — kan finde Sted saavel i lukkede Beholdere (Flasker) som i løst Maal, og at der for Tiden findes 11 Udsalgssteder i Aarhus, hvorfra Mælk forhandles i løst Maal.

Hvad særligt angaar Spørgsmaalet om at opnaa en mere økonomisk Distribuering af Mælken skal man udtale, at Kommissionen er enig med Byraadet i det ønskelige heri, men finder, at Spørgsmaalet ligger udenfor Kommissionens Forretningsomraade, hvorfor man skal tillade sig at henstille, at de ønskede Forhandlinger med Mejerierne føres af Byraadet.

Efter den ved Sagen givne Anledning skal man endelig henlede Opmærksomheden paa, at der i den nærmeste Fremtid kan forventes indbragt Lovforslag paa Rigsdagen, hvori Retningslinier vil blive givet med Hensyn til en øget Centralisering af Mælkesalget.«

Stecher Christensen vilde paa Gruppens Vegne foreslaa at sende Sagen til Budgetudvalget til nærmere Forhandling med Mejerierne.

I. C. Sørensen sluttede sig hertil.

Hans Madsen kunde ikke direkte tale paa Sundhedskommissionens Vegne, men vilde slutte sig til Forslaget og haabede, at der kunde komme noget ud deraf.

Ester Aggebo var som Husmoder enig med de to Gruppeformænd i, at det vil være ønskeligt at faa en billigere Mælkepris. I andre Byer havde Husmødrene arbejdet herfor, men Resultatet havde gennemgaaende været magert, derfor var det vel ogsaa tvivlsomt, at den Aktion her i Byen vilde virke tilfredsstillende. Forøvrigt betød Mælkehygiejnen ikke ret meget med Hensyn til Mælkeprisen, idet Fordyrelsen paa Grund af Hygiejnen var ganske forsvindende. Men Sundhedskommissionen havde kun Indflydelse paa Hygiejnen, ikke paa Mælkeprisen. Angaaende Mælkehandelen mente Taleren, at der burde være flere store Udsalg, hvor Folk selv henter deres Mælk i egne Spande mod kontant Betaling, saa var der Mulighed for at faa Prisen ned; derfor kunde der godt være andre Udsalg af Flaske-mælk for dem, som vil betale en højere Pris. Men denne Sag skulde ellers ligge i de bedste Hænder, naar Handelsministeren tager sig deraf; han skulde mere end andre have Mulighed for at fremskaffe en bedre Ordning, og skulde det ikke lykkes for

ham, var det maaske ikke udelukket, at der kan findes en Ordning ad Frivillighedens Vej. Det vilde dog være forkert nu at forlange, at Mælkehandlerne skal sætte sig i en stor Udgift ved at indføre en ny Ordning, idet der maaske kunde komme et Paabud fra Ministeriet om en anden Ordning. Der var ogsaa Grænser for, hvilke Udgifter det offentlige kan paalægge Erhvervene.

B o r g m e s t e r e n vilde ogsaa anbefale, at Sagen overgaar til Budgetudvalget. De to ærede Gruppeformænd havde jo hver for sig udtalt sig til Pressen om Spørgsmaalet; det var derfor rigtigst, at de kom til at lede Forhandlingen, og det kunde passende ske under Talerens Ferie.

S t e c h e r C h r i s t e n s e n takkede Fru Aggebo for Belæringen, selv om man nok i Forvejen havde en Anelse om, at Sundhedskommissionen skal beskæftige sig med Hygiejnen og ikke med Priserne. Men der kunde ogsaa stilles saa store Krav til Hygiejnen, at det kan paavirke Priserne, og Sundhedskommissionen burde ikke i en Tid som denne stille Kravene større end strengt nødvendigt og ikke i Byens Sundhedsvedtægt kræve mere, end man gjorde i andre Byer. Taleren var enig med Fru Aggebo i, at Sagen sikkert ligger i de bedste Hænder hos Handelsministeren, og der kom nok et Resultat ud deraf; men det hindrede ikke, at man i Aarhus kan tale om Sagen. Det, som man krævede her, var ikke nogen særlig Ordning af Mælkeforholdene eller Hygiejnen, for der var mange andre Steder, hvor der sælges Mælk i løst Maal, og hvor Byraadene havde givet Anledning til, at Mejerierne havde kunnet finde hinanden og faaet en mere fornuftig Udbringning af Mælken, end man tilsyneladende har i Aarhus.

Det var de Spørgsmaal, som man gerne vilde drøfte, og naar Sundhedskommissionen ikke kunde blande sig deri, kunde Budgetudvalget sikkert gøre det og forhaabentlig ogsaa faa et Resultat.

Hans Madsen troede ikke, der skulde være stor Debat om Sagen. Alle var sikkert enige om, at Mælkeprisen er for høj, og naar der var kommet lidt Divergens, skyldtes det ikke, at Sundhedskommissionen ikke ønsker at faa Priserne ned; det var kun Spørgsmaal om Kompetence, og her havde Kommissionen ment, at den ikke har noget at gøre med at forhandle om Mælkepriser og Mælkeudsalg, men derimod at Budgetudvalget, som efterhaanden havde taget saa mange Opgaver op, ogsaa burde søge at løse denne. Som det fremgik af Kommissionens Skrivelse kunde der altsaa købes Mælk i løst Maal i Aarhus, men det var kun 2 Øre billigere end Flaskemælk. Der burde maaske være flere saadanne Udsalg, og Mælk i løst Maal burde ogsaa være billigere; men alt dette kunde Sundhedskommissionen ikke blande sig i. Det var givet, at Handelsministeren gør, hvad han kan, i denne Sag, og der kom nok et Resultat ud af det, særlig da man nu havde to Handelsministre.

Sagen henvistes til Budgetudvalget.

20. (J. Nr. 449—1940). Indstilling fra Lønudvalget om Nedsættelse af Godtgørelse til Tjenestemænd for Benyttelse af eget **Motor køretøj i Tjenestøjemed.**

Fra Lønningskontoret forelaa følgende Skrivelse:

»I Anledning af, at de af Kommunens Tjenestemænd, som benytter eget Motor køre-

tøj i Tjenesteøjemed og modtager Godtgørelse herfor, som Følge af Benzinrestriktionerne ikke for Tiden kan benytte Køretøjet, tillader man sig herved at henstille til Overvejelse, om den nævnte Godtgørelse midlertidigt bør nedsættes, f. Eks. til $\frac{1}{3}$ af de nuværende Beløb, idet dog den Del af Godtgørelsen, som udgør Garageleje (300 Kr.) holdes udenfor Nedsættelsen. Godtgørelsen vil herefter blive som følger:

Stadsgartner L. Sandberg	700,00	Kr.
Stadsarkitekt F. M. R. Draiby . . .	700,00	»
Skovrider N. Bang	400,00	»
Driftsbestyrer A. Flach	400,00	»
Tekn. Direktør C. R. Wegener . .	400,00	»
Afdelingsingeniør Smith-Hansen .	700,00	»
— E. Frederiksen	166,67	»
Installationsmester A. Hvidbak . .	400,00	»
Konstruktør G. Højsgaard	266,67	»

hvilke Beløb formentlig maa kunne anses for passende som Kommunens Andel i de Udgifter, der er forbundet med Opbevaringen af Køretøjerne.«

Fra Lønudvalget forelaa følgende Indstilling:

»Fremsendes til Byraadet, idet man indstiller, at Godtgørelsen til ovennævnte Tjenestemænd for Benyttelsen af eget Motorkøretøj i Tjenesteøjemed fra den 1. August d. A. at regne nedsættes som forannævnt og saaledes, at der i den ydede Godtgørelse er indeholdt Godtgørelse for eventuel Brug af egen Cykle i Tjenesten.«

Indstillingen vedtoges.

21. (J. Nr. 462—1940). Indstilling fra Belysningsudvalget i Anledning af Aarhus Elektricitetsværks Tilslutning til den **østjydske Samleskinne**.

Følgende Forslag til Overenskomst forelaa:

· Forslag af 25. Juni 1940
til

Overenskomst om teknisk Samarbejde
mellem

Aarhus Elektricitetsværk, i det følgende kaldet Aarhus. Fælleskraftstationen i Odder, i det følgende kaldet F. K. Den sydøstjydske Samleskinne, i det følgende kaldet S. Ø. S. Sønderjyllands Højspændingsværk, i det følgende kaldet S. H.

Mellem ovennævnte Deltagere i Samarbejdet er afsluttet følgende

· OVERENSKOMST

§ 1.

Samarbejdets Formaal.

Stk. 1.

Formaalet er gennem de i § 2 omhandlede Anlæg at sætte de 4 Deltageres Elektricitetsværker i indbyrdes Forbindelse, saaledes at disse Værker:

- a) kan yde hverandre gensidig Støtte under Reparation og Eftersyn samt i Tilfælde af Maskinhavari,
- b) kan udnytte den til enhver Tid installerede Maskinkraft saa økonomisk som muligt.

Stk. 2.

Værkerne bevarer iøvrigt hver for sig deres fulde Frihed overfor egne Forbrugere, og Deltagerne i Samarbejdet forpligter sig til, hverken direkte eller indirekte at afslutte særlig Overenskomst med Forbrugere inden for de Omraader, der maa betegnes som Deltagernes naturlige Forsyningsomraader, idet disse For-

syningsomraader er angivet ved de paa vedhæftede Kort angivne Grænser.

Stk. 3.

S. H. har Ret til Samarbejde med andre Elektricitetsværker unenfor S. Ø. S.s og F. K.s Porsyningsomraade gennem de i § 2 nævnte Ledningsanlæg, idet S. Ø. S.s og F. K.s Rettigheder sikres ved de i § 8 nærmere fastsatte Bestemmelser.

§ 2.

Samarbejdets Midler.

Stk. 1.

Det tekniske Samarbejde etableres i Overensstemmelse med nærværende Overenskomst og under Hensyntagen til vedhæftede Kontrakter mellem

Aarhus—S. H.

S. Ø. S.—F. K.

S. Ø. S.—S. H.

Stk. 2.

Samarbejdet finder Sted mellem

- a) De inden for S. Ø. S. og F. K. eksisterende 60 kV Anlæg med dertil hørende 60 kV Transformatorstationer og Tilslutningsanlæg til de enkelte Værker.
- b) De 60 kV Anlæg, som skal etableres for Tilslutning af Aarhus og S. H. til S. Ø. S. og F. K.

Stk. 3.

Endelig etableres permanent Telefonforbindelse mellem Aarhus, F. K., S. Ø. S og S. H., idet Aarhus og S. H. tilsluttes den eksisterende Telefonforbindelse mellem de S. Ø. S. tilsluttede Værker og F. K.

§ 3.

Anlægs- og Driftsudgifter for nye Ledningsanlæg m. m.

De i § 2, Stk. 2, b. omhandlede Anlæg omfatter:

- a) Tilslutningsanlæg for den 60 kV Friluftstation ved Harte.
- b) En 8 km lang 60 kV $3 \times 95 \text{ mm}^2$ Luftledning fra Aastrupbro imod 60 kV Stationen ved Harte.
- c) Fortsættelse af den under b) nævnte Luftledning fra Aastrupbro til den 60 kV Friluftstation ved Harte.
- d) Tilslutningsanlæg for den under b) nævnte Luftledning ved den 60 kV Transformatorstation XX i Aastrupbro.
- e) En 60 kV $3 \times 95 \text{ mm}^2$ Luftledning fra F. K. (Odder) til Aarhus.
- f) Tilslutningsanlæg ved F. K. for den under e) nævnte Luftledning.
- g) En 60 kV Friluftstation i Aarhus i Tilslutning til Aarhus E/V.
- h) Etablering af Distancerelæanlæg efter nærmere Aftale inden for S. Ø. S.s og F. K.s 60 kV Anlæg.
- i) Etablering af Distancerelæanlæg efter nærmere Aftale paa 60 kV Stationen i Aarhus.

Stk. 2.

Af de ovenfor nævnte Anlæg afholder S. Ø. S. Udgifterne til Etablering af de under a), c) og h) nævnte Anlæg, medens Aarhus og S. H. afholder Udgifterne til de under b), d), e), f), g) og i) nævnte Anlæg.

Stk. 3.

Parterne har Ret til gensidig at godkende

Planer og Tegninger af samtlige for Samarbejdet nødvendige Anlæg.

Stk. 4.

Hver af Parterne ejer selv sine Anlæg og driver dem efter nærmere Aftale mellem de 4 Anlægs Driftsledere.

Stk. 5.

Udgifterne til Etablering og Drift af den i § 2, Stk. 2 nævnte Telefonforbindelse deles ligeligt mellem Aarhus, S. Ø. S. og S. H.

Stk. 6.

Samtlige Forbindelsesanlæg skal bringes til Udførelse, saa snart Kontrakten er underskrevet, og fuldføres, saaledes at de kan tages i Brug senest den 1940.

§ 4.

Særlige tekniske Forhold.

Stk. 1.

Det daglige Samarbejde finder Sted efter nærmere Aftale mellem de 4 Driftsledere, idet alle Parter sikres ligelig Ret til Fordelene ved Samarbejdet.

Tilrettelægningen af de aarlige Eftersyn og Reparationer fastlægges ved Forhandling mellem Driftslederne.

Stk. 2.

I Tilfælde af Maskinhaveri eller under lignende Forhold skal Parterne gennem deres Effektanlæg yde hverandre Hjælp efter yderste Evne. Hjælpen skal ydes, selv om dette kræver Opfyring af flere Kedler eller Igangsætning af flere Maskiner, men ingen af Parterne har Krav paa mere Hjælp, end der kan ydes uden Indgreb i Leveringsforpligtelser overfor egne For-

brugere. I Forholdet Parterne imellem gaar Forsyningen af Parterne forud for enhver af Parternes Salgslevering til Værker udenfor deres naturlige Forsyningsomraader.

Stk. 3.

Strømarten er trefaset Vekselstrøm med Spænding ca. 60 kV og Periodetal 50. Til Kontrol af Periodetallet anbringes de fornødne Hoveduhre med tilhørende Synkronuhre.

Stk. 4.

Deltagerne skal, saa vidt de i Drift værende Maskiners Forhold tillader det, magnetisere disse Maskiner, saaledes at Effekt Faktoren maalt ved den 60 kV Transformator holdes saa nær ens som muligt.

Stk. 5.

Deltagerne skal stedse holde deres Værker i forsvarlig teknisk og driftsmæssig Stand.

Stk. 6.

Hvis der paa en af Deltagernes Anlæg opstaar Fejl eller Forhold, som har en uheldig Indflydelse paa de andre Deltageres Anlæg eller Drift, da skal saadanne Fejl eller Forhold straks afhjælpes.

Stk. 7.

Der træffes nærmere Aftale om Indstilling af Driftsrelæer og andre særlige Beskyttelsesanlæg, saaledes at Driftssikkerheden for de Samarbejdet tilsluttede Anlæg bliver saa stor som mulig.

§ 5.

Udveksling af Energi.

Stk. 1.

Saalænge de 4 Deltagere hver for sig

disponerer over den fornødne Maskineffekt med en passende Reserve, finder ingen Afregning Sted for Effekt.

(S. Ø. S. betragtes med Hensyn til Effekt som passende sikret i Kontraktperioden gennem sin Overenskomst med S. H.)

Stk. 2.

Det tekniske Samarbejde baseres som nævnt paa Udveksling af Energi, og Udligningen finder Sted mindst een Gang indenfor Driftsaaret, medmindre andre Aftaler foreligger.

Stk. 3.

Tabene i de 60 kV Ledningsanlæg bæres af Aarhus og S. H., idet S. Ø. S. og F. K. ved Levering til Samleskinnen som Bidrag til Tabene afgiver 10 % af de leverede kWh.

Hver af Deltagerne bærer selv Tabene i sine 60 kV Transformatorer.

Stk. 4.

Maaling af leverede og modtagne kWh finder Sted ved de i § 6 Stk. 1 omhandlede Maalere.

For Udregning af leverede og modtagne kWh korrigeres Maalernes Udvisende under Hensyntagen til Kobber- og Jerntab i Transformatorerne.

Stk. 5.

Der foretages i Henhold til ovenstaaende for hver Maaned en Opgørelse over leverede resp. modtagne kWh.

§ 6.

Maaleapparater.

Stk. 1.

Paa S. Ø. S.s og F. K.s Værker er opsat et dobbelt Sæt kWh- og ksinh-Maalere hen-

holdsviis for Frem- og Tilbagelevering samt Maalere for Bestemmelse af Kobbertab og Jern-
tab i S. Ø. S. og F. K.s Transformatorer (I^2
og E^2 Maalere).

Stk. 2.

Maalerne registrerer kWh og ksinh.

Som Afregningsgrundlag regnes med Mid-
deltallet af de to kWhs Maalers Udseende
korrigeret som anført i § 5, Stk. 4.

Stk. 3.

Maalerne aflæses hver Dag Kl. 24, og Af-
læsningerne indføres i en dertil autoriseret
Protokol.

Stk. 4.

Maalerne efterses og prøves een Gang om
Aaret under fornøden Kontrol.

Under Revision af Maalerne, der foretages
af hvert Maalersæt for sig, gælder det ene
Maalersæts Udvisende.

Hvis Maalernes Udvisende varierer mere
end 2 % fra det største Udvisende af en
Maaler, skal Maalerne justeres.

§ 7.

Særlige Bestemmelser.

Stk. 1.

Som anført i § 1, Stk. 3 har S. H. Ret til
gennem det S. Ø. S. og F. K. tilhørende 60
kV Ledningsnet at etablere Samarbejde med
Værker udenfor S. Ø. S. og F. K.s Forsynings-
omraade.

Der maa dog derved ikke opstaa Ulemper
for de S. Ø. S. og F. K. tilsluttede Værker.
Herved bemærkes

at S. H. er pligtig til at afbryde Leveringen
gennem S. Ø. S.s og F. K.s Ledningsnet

til andre Værker, saafremt eventuelle Ulemper ikke, efter en passende Frist, er afhjulpet, og

at S. H. er berettiget til efter Samraad med S. Ø. S. og F. K. — og uden Udgifter for disse — at forstærke og/eller ombygge S. Ø. S.s og F. K.s 60 kV Ledningsnet og Transformatorstationer.

Stk. 2.

Ved en eventuel Ophævelse af denne Overenskomst opretholdes denne Ret til gennem Ledningsnettet at foretage Leveringer til og fra andre Værker i et Tidsrum af 5 Aar fra Overenskomstens Ophævelse. For dette Tidsrum gælder ogsaa den i § 1, Stk. 2 truffne Aftale om Parternes gensidige Respekt for deres Forsyningsomraader.

S. H. sikres, mod at overtage Halvdelen af Vedligeholdelsen, indtil 1. April 1960 uden særlig Afgift Brugsret til Ledningen Aastrupbro—Harte, stadig dog med Respekt for S. Ø. S.s og F. K.s Forsyningsomraade.

§ 8.

Nye Effektanlæg.

S. Ø. S. og F. K. forbeholder sig Ret til, naar man maatte ønske det, at udvide egne Effektanlæg enten derved, at der opstilles nye Maskiner paa et eller flere af de bestaaende Værker, eller derved at der bygges en Fælleskraftstation for de S. Ø. S. og F. K. tilsluttede Værker. Om Beliggenhed, Størrelse, Udførelse og Drift af denne Station kan S. Ø. S. og F. K. alene træffe Afgørelse.

S. Ø. S. og F. K. er dog villige til at drive Fælleskraftstationen i Samarbejde med S. H.

og Aarhus, hvis der kan opnaas Enighed om Vilkaarerne for et saadant Samarbejde.

§ 9.

Overenskomstens Varighed.

Overenskomsten løber, indtil den med 2 Aars Varsel skriftlig opsiges af een af Parterne til Ophør til en 1. April.

Overenskomsten kan dog tidligst opsiges til Ophør den 1. April 1946.

§ 10.

Uoverensstemmelser.

I Tilfælde af Uenighed om Overenskomstens Forstaaelse eller ved Uoverensstemmelser mellem Parterne kan hver af disse, saafremt Enighed ikke kan opnaas ved Forhandling, indanke Sagen for en Voldgiftsdomstol. Til denne Domstol vælger hver af Parterne sin Voldgiftsmand, medens Opmanden, der skal være Jurist, udvælges af Dansk Ingeniørforening.

Klageren udvælger først sin Voldgiftsmand og giver Modparten skriftlig Meddelelse om Valget, hvorefter denne udvælger sin Voldgiftsmand senest 4 Uger derefter. Sker dette ikke, udvælger Klageren begge Voldgiftsmændene.

Voldgiftsdomstolens Kendelse er endelig, og Sagen kan ikke senere indankes for nogen Domstol.

Fra Udvalget forelaa følgende Indstilling:

»I Tilslutning til § 4 i Overenskomst mellem Aarhus Belysningsvæsen og Sønderjyllands Højspændingsværk (godkendt i Byraadets Møde den 27. Oktober 1938) tilbød Aarhus Belysnings-

væsen og Sønderjyllands Højspændingsværk den sydøstjydske Samleskinne et Samarbejde.

Ved et Møde i Elektricitetsudvalget af 1940 opnaaedes — for Aarhus Belysningsvæsens Vedkommende under Forbehold af Aarhus Byraads Godkendelse — Enighed om Retningslinierne for et Samarbejde mellem Samleskinnen, Sønderjyllands Højspændingsværk, Aarhus Belysningsvæsen og tillige Odder Elektricitetsværk, og idet man hermed fremsender et i den Anledning udarbejdet Overenskomststudkast, skal man med Bemærkning, at Etableringen af de for Samarbejdet nødvendige Højspændingsledninger m. m. for Aarhus Belysningsvæsens Vedkommende vil kræve anvendt en Kapital paa ca 775000 Kr i de kommende 6—8 Maaneder, herved indstille Overenskomststudkastet til Byraadets Godkendelse, idet Belysningsudvalget tillige udbeder sig Bemyndigelse til at foretage de i Anledning af Overenskomsten nødvendige Dispositioner med Hensyn til Anlæggenes Udførelse, herunder de Ændringer i Overenskomsten mellem Aarhus Belysningsvæsen og Sønderjyllands Højspændingsværk, der bliver en Følge af den nu foreliggende Overenskomst.◀

B o r g m e s t e r e n forelagde Sagen. Spørgsmaalet havde været fremme i 2 Aar, og hvis man dengang havde faaet en Overenskomst, var det blevet betydeligt billigere end nu. Ministeriet havde taget Spørgsmaalet op, fordi de smaa Værker, der drives med Dieselmotor, ikke kan faa Olie, men maa henvises til Brændselscentraler, og Ministeriet havde nu paalagt de forskellige Landsdele at søge Samarbejde. Aarhus og Aabenraa havde i flere Aar haft en Overenskomst,

men ikke nogen Forbindelse; men nu havde man altsaa faaet en Overenskomst med de 4 østjydske Byer (Samleskinnen) om en Ordning. Det vilde som sagt blive dyrere end for et Par Aar siden, men man regnede med at have en Del af Materialerne, og at der var Mulighed for at fremskaffe Resten. Beløbet maatte fremskaffes ved Laan eller paa anden Maade, og muligvis kunde et Laan, der var optaget til andet Formaal, overføres hertil, men det vilde senere blive drøftet. Taleren anbefalede at give Udvalget den ønskede Bemyndigelse.

Indstillingen vedtoges.

22. (J. Nr. 11³—1940). **Købekontrakt** med Skotøjsfabrikant Ax. Petersen angaaende en Grund ved Johan Langes Vej.

Godkendtes.

23. B o r g m e s t e r e n meddelte, at Byraadet tog Ferie til omkring Midten af August Maaned.
-